

ZSOLDOS MÁRTA^{1}, PUSZTAFALVI HENRIETTE²*

¹Pécsi Tudományegyetem, Egészségtudományi Kar,
Egészségtudományi Doktori Iskola, Pécs

²Pécsi Tudományegyetem, Egészségtudományi Kar,
Egészségfejlesztési és Népegészségügyi Tanszék, Pécs

*Email: zsoldosmarti@gmail.com

MENNYIT ÉR A SZEXEDUKÁCIÓ? A SZEXEDUKÁCIÓ JELENLEGI KÉRDÉSEI MAGYARORSZÁGON

WHAT IS SEX EDUCATION WORTH? CURRENT ISSUES OF SEX EDUCATION IN HUNGARY

Absztrakt

Bevezetés, célkitűzés: Jelen tanulmány a magyarországi szexedukáció jelenlegi helyzetét vizsgálja, rávilágítva annak hiányosságaira és társadalmi következményeire. Bár jogszabályi szinten a gyermekek szexuális nevelésének támogatása biztosított, a gyakorlati megvalósítás elmarad a várakozásoktól, az iskolákban és a családokban egyaránt. Az oktatási intézményekben a pedagógusok képzetlensége és a jogi keretek korlátozásai miatt a szexuális nevelés nem egysegű, nem hatékony, illetve sokszor nem is valósul meg. A szülők gyakran nem nyújtanak megfelelő iránymutatást a gyermekeknek, akik így az interneten található, nem mindig megbízható információkra támaszkodnak. Ez hozzájárulhat a szexuális úton terjedő betegségek, nem kívánt

terhességek, valamint párkapcsolati problémák gyakoribbá válásához. A szerzők javaslatokat fogalmaznak meg a szexedukáció fejlesztésére, kiemelve a pedagógusok és az egészségügyi szakemberek képzésének fontosságát, a társadalmi konszenzus szükségességét, valamint az iskolai oktatás megerősítését.

Kulcsszavak: szexedukáció, családi életre nevelés, nemi nevelés, jogi háttér

Abstract

Aim and objectives: This study examines the current issues of sex education in Hungary, highlighting its shortcomings and social consequences. Although support for the sexual education of children is guaranteed at the legal level, the practical implementation falls short of expectations,

both in schools and in families. In educational institutions, due to the lack of training of teachers and the limitations of the legal framework, sex education is not uniform, ineffective, and often not even implemented. Parents often do not provide adequate guidance to children, who thus rely on information found on the Internet, which is not always reliable. This can contribute to an increase in sexually transmitted diseases, unwanted pregnancies, and relationship problems. The author formulates proposals for the development of sex education, emphasizing the importance of training teachers and health professionals, the need for social consensus, and the strengthening of school education.

Keywords: sex education, education for family life, school sex education, legal background

Bevezetés

A gyermekek testi, lelki és szellemi fejlődésének biztosítását szigorú szabályok írják elő. Alaptörvényünk (2011) XVI. cikke deklarálja, hogy Magyarország garantálja a gyermekek ez irányú nevelését. Erre figyelemmel a Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 1. § (1) kimondja, hogy „A törvény célja olyan köznevelési rendszer megalkotása, amely elősegíti a gyermekek, fiatalok harmonikus lelki, testi és értelmi fejlődését, készségeik, képességeik, ismereteik, jártasságaik, érzelmi és akarati tulajdonságaik, műveltségük életkori sajátosságainak megfelelő, tudatos fejlesztése révén, és

ezáltal erkölcsös, önálló életvitelre és céljaik elérésére, a magánérdeket a köz érdekeivel összeegyeztetni képes embereket, felelős állampolgárokat nevel.”, továbbá a 3. § (1) szerint „A köznevelés középpontjában a gyermek, a tanuló, a pedagógus és a szülő áll, akiknek kötelességei és jogai egyiséget alkotnak.” Előzőek a Nemzeti alaptantervben (110/2012. (VI. 4.) Korm. r., a továbbiakban NAT) foglaltak alapján a kerettantervek útján valósulnak meg. A NAT egyik nevelési célja a „családi életre nevelés”, ebben a témakörben fogalmazódik meg, hogy „Az iskolának foglalkoznia kell a szexuális kultúra kérdéseivel is.” (NAT, 2012). A nevelési-oktatási folyamatban az egyes fejlesztési területek megjelenhetnek különböző tantárgyakba beépülve vagy önálló tantárgyként is, illetve lehetőség van tanórán kívüli programok formájában figyelmet fordítani rájuk. Az Oktatási Hivatal oldalán a „Családi életre nevelés” kerettanterv alsó- és felsőtagozati, valamint középfokú intézményi bontásban elérhető, de az már az adott iskola saját döntésén múlik, hogy az úgynevezett „szabadon tervezhető órakeret” terhére bevezeti-e a profiljába a családi életre nevelést. Arra vonatkozóan nem található adat, hogy valójában hány iskola építi be a helyi tantervébe ezt tantárgyként.

A fent hivatkozott jogi szabályozás első olvasatra ugyan megnyugtató lehetne, hiszen elméletileg lefedi a nemi nevelés legfőbb területeit is. Ha az államilag garantált nevelési lehetőségek mellett figyelembe vesszük a számta-

lan nemzetközi és hazai szervezetet, az önkéntesek táborát, az internet által biztosított lehetőségeket, a médiák túlárado információit, a reklámokat, az utcai plakátokat, a különböző művészeti ágak alkotásait stb., akkor úgy tűnhet, hogy a szexuális nevelés tökéletesen működik, és e téren semmi tennivalónk nincsen.

A valóság azonban sajnálatos módon egészen mást mutat. Annak ellenére, hogy már több, mint egy évtizede a népegészségügyi szinten jelentkező problémák csökkentése érdekében integrált egészségfejlesztési programot javasoltak a szexuális edukáció javítására ([Simich & Fábián, 2011](#)), a nemi betegségek száma növekszik ([Mihalik et al., 2021, NNGYK, 2023](#)), az abortuszok száma Magyarországon európai viszonylatban igen magas ([Sedgh, 2015; KSH, 2018](#)), változatlanul magas a koraszülések száma (EMMI, 2020), és gyakori a meddőség ([Orosz-Karászi & Rucska, 2024](#)). A párkapcsolatok időtartama rövidül, az utóbbi években a házasságkötések száma csökken, és a válások magas száma stagnál ([KSH, 2024](#)).

Ha a nemi nevelés igazán működőképes lenne, csökkenthetők lennének a fentebb említett problémák, melyek például az egészségügyi ellátórendszerre sem rónának akkora terhet, valamint világviszonylatban a nők és a férfiak 10-50%-a nem küzdene szexuális funkciózavarokkal ([Toshikazu, 2019, Fodor et al., 2025](#)), ráadásul szükségtelen lenne az olyan tájékoztató jellegű kampányok szervezése, amelyeknek a szexuális kapcsolatok

kölcsönös beleegyezésen, egyenlőségben és tiszteleten alapuló létesítésére, valamint a szexuális erőszakra és annak következményeire kell felhívniuk a figyelmet, illetve nem lenne fontos írott formába foglalni a szexuális jóléthez-, a szexuális élvezethez való alapvető emberi jogot ([WHO, 2010](#)). Tanulmányunk célja az, hogy bemutattva a nemi nevelés aktuális magyarországi sajátságait, előremutató lehetőségeket fogalmazzon meg a szexedukáció eredményesebbé tételére.

Helyzetkép a nemi nevelés jelenlegi állapotáról

Amikor 1973-ban meghirdették a családi életre nevelést az úgynevezett Népesedéspolitikai Határozatban, nem rendeltek mellé szakmai képzést, és akkor még a szexuális nevelés témakörébe tartozó konkrét ismeretanyagot sem határozták meg. Jelenleg a kerettanterv szépen körvonalazza a nemi nevelés feladatköreit, viszont még mindig nincs hazánkban olyan államilag szervezett és elismert képzési forma, amely szexedukációra jogosítana fel valakit.

A szexedukációval foglalkozó szakemberek körében évtizedek óta egyetértés van a tekintetben, hogy az iskolai oktatás keretében működő szexuális nevelés nem hozza meg a kívánt eredményt, és sürgős változtatásra lenne szükség. Ezzel a véleménnyel egyébként az egész társadalom egyetért, a gyerekek és a felnőttek egyaránt. A megoldási javaslatok azonban nem kiforrottak, és a jogi környezet sem

könnyíti meg a lelkes, segítőszándékú szakemberek helyzetét, mivel a Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény három évvel ezelőtti módosításainak értelmében, annak a 9/A. § (1) szerint „A nevelési-oktatási intézmény saját pedagógus-munkakörben foglalkoztatott alkalmazottján és az intézményben iskola-egészségügyi szolgálatot ellátó szakemberen és az intézménnyel kötött együttműködési megállapodással rendelkező állami szerven kívül más személy vagy szervezet tanórai vagy egyéb, tanulók részére tartott foglalkozás keretében szexuális kultúrával, nemi élettel, nemi irányultsággal, szexuális fejlődéssel, a kábítószer fogyasztás káros hatásaival, az internet veszélyeivel és egyéb testi és szellemi egészségfejlesztéssel kapcsolatos foglalkozást (e § alkalmazásában a továbbiakban: program) csak akkor tarthat, ha jogszabályban kijelölt szerv nyilvántartásba vette”, továbbá a (2) kimondja, hogy „Az (1) bekezdés szerinti nyilvántartásban szereplő adat közérdekből nyilvános adat, amelyet az (1) bekezdés szerinti nyilvántartás vezetésére jogszabályban kijelölt szerv honlapján közzé kell tenni.” A mai napig viszont ilyen nyilvántartás nem található, illetve ebbe az említett nyilvántartásba jelen pillanatig regisztrálni sem lehet. Az iskolai szexedukáció lehetőségei ezáltal jelentősen szűkülnek.

Az iskolákban az intézményvezetőn múlik, hogy az iskolaorvost, a védőnőt, vagy az iskolapszichológust tisztelti meg ezzel az általában ké-

nyesnek minősített feladattal, akik pedig igyekeznek kivonni magukat ebből a feladatkörből, már csak az utóbbi években rájuk nehezedő egyre szerteágazóbb feladatok ellátása és az egyre fokozódó leterheltség miatt is. Köztudott az, hogy vannak olyan intézményvezetők, akik saját maguk, egy személyben döntenek el, hogy pontosan milyen tartalmat adjanak át a gyerekeknek az iskolai egészségügyi szolgálatot ellátó szakemberek – arról is tudni lehet, hogy bizonyos intézményekben például nem engedélyezik számukra, hogy a diákoknak a szexuális úton terjedő fertőzésekről vagy az óvszerhasználatról adhassanak hiteles tájékoztatást. Ugyanakkor az is közismert tény, hogy vannak iskolák, ahonnan úgy ballagnak el a végzős diákok, hogy az iskolai éveik alatt semmilyen iránymutatást nem kaptak a szexualitásra vonatkozóan. Holott a Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. évi CXCV. törvény 3. § (2) szerint „A köznevelésben a nevelés és oktatás feladatát a gyermek szülei, törvényes képviselői megosztják a köznevelési intézményekkel és a pedagógusokkal. E közös tevékenység alapja a bizalom, az intézmény és a pedagógusok szakmai hitele.”

Bizakodásra adhat okot az, hogy néhány magyar szervezet az utóbbi években már szervezett egy-egy, a szexuális neveléssel foglalkozó továbbképzést pedagógusok és egészségügyi dolgozók részére. Nagy szükség van és lenne a továbbiakban is ezekre, hiszen tanulmányozva a családi életre nevelés tantárgyhoz rendelt

kerettantervet, megállapítható, hogy az abban feltüntetett ismeretanyag átadására egy pedagógust a főiskolák vagy az egyetemek nem képeznek ki, következésképpen nem várható el tőle, hogy ezeket az iskolai foglalkozásokat felelősségteljesen megtartsa. Az adott pedagógusban ez az elvárásokkal kombinált tudáshiány, figyelembe véve a téma érzékenységet, szorongást válthat ki, amely pedig rányomhatja a bélyegét a szakmai munkájára és a tanár-diák közötti olyan bizalmas kapcsolat kialakításának lehetőségére, mely lehetővé tehetné mindkét fél számára, hogy tanár is és diák is - mindegyik résztvevő a saját szemszögéből nézve - gátlások nélkül kommunikálhasson a nemi élet kérdéseiről.

Nincs társadalmi konszenzus abban, hogy meddig tart az iskola kötelessége, mi a szülő feladata, és hogyan működjenek együtt. Nem elhanyagolható tény, hogy a többgenerációs családok megszűnésével, és a csonka családok egyre gyakoribbá válásával (KSH, 2018) jelentős mértékben szűkült a nemi életre nevelés családi körben való hatékony megvalósíthatósága. Ezen felül a tapasztalatok szerint a szülők az egyre növekvő megélhetési gondok és munkahelyi leterheltség mellett sok esetben nem foglalkoznak gyermekük szexuális nevelésével. Hozzáteve, hogy sokakban ennek a kérdésnek a fontossága fel sem merül, hiszen a mai szülők többsége még úgy nőtt fel, hogy a családjuk tabuként kezelte a szexualitást, ezért természetes számukra az, hogy nem beszéltek

otthon a nemi életéről. Mindemellett a szülők jelentős része nem alakít ki a gyermekével olyan viszonyt, amely támogatná a gyermek egészséges szexuális életre nevelését, így a gyermek a benne felmerülő kérdések megválaszolásához, kétségeinek eloszlatásának céljából, az internet által elérhető tartalmakat és a barátait hívja segítségül, melyek legfőbb veszélye, hogy nem feltétlenül az életkori sajátságoknak megfelelő információkat kapja, miközben a szexualitás valós oldalai - ideértve annak örömeit, de árnyoldalait is - rejtve maradnak előtte. A súlypontok tehát kényszerpályára kerültek, és a feladatok megoldásának terhe az iskolákra marad, ahol pedig a felmérések szerint a tanulók szakemberekkel alig találkoznak az iskolában eltöltött éveik alatt.

A Magyar Kormány viszont 2021-ben deklarálta, hogy „A gyermekek szexuális nevelésébe a szülőkön kívül senki ne szólhasson bele. Se az állam, se az NGO-k, se a média.” (Magyarország Kormánya, 2021). A Gyermekvédelmi Törvény (1997) 12. § (2) szerint, ugyan, „A gyermek szülője jogosult arra, hogy a gyermeke nevelkedését segítő ellátásokról tájékoztatást, neveléséhez segítséget kapjon.”, de a következő kiegészítéssel a kör lassan bezárulni látszódik, mivel a hazai gyakorlat azt mutatja, hogy a felsőoktatási intézmények már a leendő iskolai egészségügyi szolgálatot ellátó szakembereket sem tudják maradéktalanul felkészíteni a családi életre nevelés tantárgy tananyagának a kerettantervben megfogalmazott

részletekig terjedő átadására (hiszen az ő esetükben a szexedukációs foglalkozásokon a súlypont a biológiai ismeretek átadásában kimerül, és a lelki vagy a szellemi tényezőkre már jellemzően nem fordít figyelmet), arról pedig egyik felsőfokú intézmény sem gondoskodik, hogy ki fogja és hogyan azt a szülő-generációt felkészíteni a gyermeküket érintő nemi nevelést illetően, amely generáció életéből – ahogyan az már korábban említésre került – kimaradt ez az egész téma. A problémafelvetés fontosságát mutatja az is, hogy az orvostanhallgatóknak például csupán néhány éve van lehetősége szexuális egészség vonatkozású, szabadon választható kurzus (Szexuális Medicina) felvételére a Semmelweis Egyetemen. A szexuális egészség témájú konferenciákon a különböző orvostudományi ágakat képviselő orvosok beszámolóit alapján az anamnézis felvétele során sokszor kellemetlen felhoznia az orvosnak a szexuális életre kiterjedő kérdéseket, holott „A szexuális zavarok nagyon gyakoriak. Nap mint nap minden praktizáló orvos találkozhat a rendelésén olyan pácienssel, akinek szexuális problémája van” (Pilling et al., 2022). A betegek jellemzően saját maguktól nem szívesen hozakodnak elő szexuális természetű problémájukkal, a témát leíró egységes nyelvezet hiánya miatt nehezen beszélnek róla, vagy nem tudják jól megfogalmazni, és könnyen zavarba jönnek ilyenkor. Az orvostársadalom szerint a legtöbb esetben a kórházakban vagy a rendelőintézetekben nem biztosítottak azok

a külső körülmények, amelyek a téma intimitására való tekintettel támogatnák az oldott légkör megteremtését, amely pedig hozzásegíthetné mind az orvost, mind a beteget a probléma zavartalan, teljes körű feltárásában.

Figyelembe véve, hogy a Gyermekvédelmi Törvény 11. § (1) értelmében „A gyermeki jogok védelme minden olyan természetes és jogi személy kötelessége, aki a gyermek nevelésével, oktatásával, ellátásával, törvényes képviselőjének biztosításával, ügyeinek intézésével foglalkozik”, továbbá a 6. § (4) szerint „A gyermeknek joga van ahhoz, hogy a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön.”, és a 6. § (6) alapján „A gyermeknek joga van ahhoz, hogy a médiában fejlettségének megfelelő, ismeretei bővítését segítő, a magyar nyelv és kultúra értékeit őrző műsorokhoz hozzáférjen, továbbá hogy védelmet élvezzen az olyan káros hatásokkal szemben, mint a gyűlöletkeltés, az erőszak és a pornográfia”, felvetődik a kérdés, hogy tulajdonképpen akkor kinek a feladata egy gyermek nemi nevelése, és ki vállal ezért felelősséget?

Az eddigiek azt mutatják, hogy a kiskorúak többnyire olyan környezetben nőnek fel, amelyben jellemzően nem kapják meg folyamatosan és egyidejűleg azt a fajta törődést, odafigyelést, követendő mintát, valamint azokat az ismereteket, amelyek eredményeként szellemileg, lelkileg és testileg egészséges, saját magukért és egymásért felelősséget vállalni tudó és aka-

ró, kiegyensúlyozott, önmagukkal és másokkal is békében élő felnőttekké, teljes emberekké válhatnak. Amit biztosan megkapnak viszont a gyermekek, az a szinte korlátlan digitális tér. Sok gyermek naponta több órát is eltölt, gyakran kontrollálatlanul, a telefonja és az internet társaságában, ahonnan végeláthatatlanul zúdulnak rájuk a legkülönbébb tartalmak. A szexualitásra vonatkozó információk túlnyomó részét a fiatalok, tulajdonképpen szűrők nélkül, különféle internetes oldalakról kapják és szerzik, továbbá a szexuális viselkedésüket ezek alapján alakítják ([Daneback et al., 2012](#)), majd az erre vonatkozó megerősítéseket a barátaiktól várják, illetve kapják is meg.

Évek óta jelennek meg egymás után különböző kutatók vagy kutatócsoportok tollából olyan publikációk, amelyek folyamatosan rámutatnak arra, hogy a köznevelési intézményekben a gyakorlatban jellemzően nincs jelen a szexuális nevelés, vagy ha jelen van, kevés, hiányos és nem hatékony ([Semsey, 2018](#), [Varga-Tóth et al., 2019](#)). A jelen nemzedék tehát úgy kezdi meg a nagybetűs életet, hogy nem kapta meg nagykorúvá válásáig az egészséges párkapcsolat kialakításához és annak fenntarthatóságához, valamint a stabil családi élet megalapozásához szükséges, megbízható, hiteles forrásokból származó ismereteket.

Miután a szexualitás minden ember életét végig kíséri, és az ezzel kapcsolatos társadalmi megítélés egyre gyorsabban és nagyobb mértékben

változik, ezért az ezzel a témával foglalkozó szakembereknek fokozott körültekintéssel kell eljárniuk, hiszen közvetve a jövőbeli generációk életminőségének előmozdítása múlik rajtuk.

Megbeszélés

Örömteli, hogy azok a szakemberek, akik valamilyen formában bekapcsolódtak a szexuális edukációba, szinte kötelességüknek érzik ennek a feladatnak a megoldását, tudva azonban azt is, hogy sok nehézséggel kell megküzdeniük. A Magyar Szexuális Medicina Társaság 2024. évi konferenciáján is fontos szerepet kapott a szexedukáció, olyannyira, hogy céljai közé sorolta a szexuális nevelés aktuális hazai szintjének és minőségének javítását. Fontos megemlíteni, hogy a témakörben az alábbi előadók tartottak előadást:

Dr. Sziva Réka Eszter (nőgyógyász): „Szexedukáció hazai állapota és fejlődési lehetőségei” címmel tartott előadásában a XX. század elejéig visszamenőleg feltérképezte a szexedukációval kapcsolatos publikációkat. Kitekintést nyújtott a témával foglalkozó hazai és nemzetközi szervezetekre és tevékenységükre. Rámutatott a fiatalok szexuális magatartásának az ismeretek hiányából fakadó kockázataira, különös tekintettel az őket veszélyeztető fertőzések lehetőségeire. Nagyné Sivák Ildikó (iskolapszichológus): „Szexualitással kapcsolatos tanácsadás a debreceni Tóth Árpád Gimnáziumban” című előadása bepil-

lantást engedett az iskolán belüli szexedukáció buktatóiba. Feltárta, hogy a szakembereknek milyen érdeklentéket kell feloldaniuk, és a téma úgynevezett kényes jellegéből adódóan milyen speciális problémákat kell megoldaniuk annak érdekében, hogy a tanulók bizalmát elnyerjék. Hangsúlyozta azt is, hogy meghatározó szerepet tölt be az intézményvezető szemlélete, ezáltal az egyes iskolákban teljesen eltérőek a szexedukáció eredményei.

Zsoldos Márta (pedagógus, szexuálterapeuta, szexuálpedagógus): „Hogyan viszonyulnak a középiskolás diákok a szexualitáshoz” című előadásában beszámolt a nagykorúvá vált középiskolások körében végzett kérdőíves felméréséről, melynek során elgondolkodtató adatokat nyert a fiatalok szexualitással kapcsolatos értékrendjéről. Az eredmények bizonyítják, hogy a fiatalok milyen nagy mértékben fogadják el a kockázatos szexuális viselkedési formákat, továbbá azt is, hogy ennek mentén élik szexuális életüket, kitéve ezáltal saját magukat és partnerüket is különböző egészségügyi problémáknak, valamint akár a szexuális úton terjedő betegségeknek is. Az előadás kiterjedt arra is, hogy a jelenkor fiataljainak szexuális magatartása determinálja a jövő generációinak testi és lelki jóllétét, ezért nemcsak egyéni, hanem állampolgári érdek is a szexedukáció minőségének javítása.

Az előadásokat követően a Társaság elnökének, dr. Benyó Mátyásnak (uroológus) a vezetésével Kerekasztal

beszélgetésre került sor a szakma képviselőivel, melynek keretei között két nagykorúvá vált középiskolás diák is, név szerint Miskei Zsófia és Gulyás Gergely beszámolt az iskolai éveikben szerzett szexuális neveléssel kapcsolatos tapasztalatairól. A tiszteletreméltó bátorsággal és őszinteséggel feltárt gondolataik konkrétan rámutattak a nemi nevelés hiányosságaira, például arra, hogy túl későn, 12-14 éves korúak számára kezdtek el az iskolában, továbbá, a diákok szerint ez a foglalkozás „nevetséges és szürreális” volt. Véleményük alapján az előadók felkészületlenek voltak, sem a módszer, sem az információk nem voltak megfelelő színvonalúak, és végeredményben az iskolarendszer a középiskolás éveik alatt magukra hagyta őket a szexualitás feltérképezésében. A fent nevezett diákok, a felnőtt lakosság figyelmét felhívva a téma fontosságára, készítettek egy pályázati anyagot az Amnesty International által meghirdetett versenyre.

A Kerekasztal résztvevői megosztották egymással a szexedukációval kapcsolatos tapasztalataikat, és egyetértettek a nemi nevelés új alapokra helyezésének szükségességével. Hangsúlyozták az egészséges szexuális életre nevelés fontosságát, tudva, hogy ennek a talaján várható el a jövő nemzedékétől az egészségtudatos életvitel. Javaslatok születtek az edukációban résztvevő szakemberek ingyenes képzésével kapcsolatban, és felmerült a tanárok szélesebb körű bevonásának lehetősége is. Összességében megállapítható, hogy az elhang-

zottak nagymértékben hozzájárultak a Magyar Szexuális Medicina Társaság szexedukációval kapcsolatos célkitűzéseinek megvalósításához.

Biztató jelnek tekinthető, hogy a szexuális nevelés hatékonyabbá tételének érdekében a Magyar Szexuális Medicina Társaság 2025. augusztus 29-ére Reproductív edukáció és családtervezés tanfolyamot szervez, melynek keretein belül a köznevelési intézményekben dolgozó, a nemi nevelésben résztvevő szakemberek számára naprakész és hiteles információk kerülnek majd átadásra a fiatalok egészséges szexuális életre nevelését illetően.

Következtetések

A fent leírtak értelemszerűen nem adnak részletes elemzést a szexuális egészségnevelés pillanatnyi magyarországi állapotáról, csupán a figyelem felkeltésére alkalmasak, és arra, hogy a nemi nevelés iránt elkötelezett szakemberek számára hívást jelentsenek.

A problémák kezelésének a céljából az alábbi előremutató lépésekre lenne szükség:

- egységes szexedukációs programok kidolgozása az iskolák számára, amelyek a serdülők jelenlegi szexuális kultúráját figyelembe véve biztosítják a témák átfogó és korszerű feldolgozását;
- a pedagógusok és az egészségügyi szakemberek széleskörű, ingyenes képzésének megszervezése;
- a szülők aktív bevonása és edukációja a gyermek szexuális

nevelésének támogatása érdekében.

A szexedukáció minőségének javítása nemcsak egyéni, hanem népegészségügyi érdek is. Egy hatékony rendszer hozzájárulhat az egészségesebb, kiegyensúlyozottabb generációk felneveléséhez, akik felelősen kezelik párkapcsolatukat és saját egészségüket.

„Tanítsuk meg gyermekeinknek,
hogy az igazi szeretet
empátiából és kölcsönösségből,
figyelemből és tiszteletből,
meghittségből és gyengédségből,
érzelmi közelségből és hálából áll.”
(Isabelle Filliozat: A szív intelligenciája)

Irodalomjegyzék

1. 110/2012. (VI. 4.) Korm. rendelet a Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról <https://njt.hu/jog-szabaly/2012-110-20-22> (Letöltés: 2024. 12. 20.)
2. 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról <https://njt.hu/jogszabaly/1997-31-00-00> (Letöltés: 2024. 12. 20.)
3. 2011. évi CXCV. törvény a nemzeti köznevelésről <https://njt.hu/jog-szabaly/2011-190-00-00> (Letöltés: 2024. 12. 20.)
4. A Belügyminisztérium egészségügyi szakmai irányelve a fenyegető koraszülés diagnosztikájáról, megelőzéséről és a kezeléséről <https://www.kozlonyok.hu/kozlonyok/Kozlonyok/6/PDF/2023/23.pdf>
5. Daneback, K., Månsson, S. A., Ross, M. W. & Markham, C. M. (2012). The internet as a source of information about sexuality. *Sex Education*, 12(5), 583-598. <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/14681811.2011.627739>
6. Filliozat, I. (1998). *A sziv intelligenciája*. Fiesta - Saxum. ISBN: 963 8133 76 7
7. Fodor, B., Török, P. & Tisljár-Szabó, E. (2025). A Női Szexuális Distressz Skála – Vágy/Izgalom/Orgazmus kérdőív magyar adaptációja méhtükrözésen átesett páciensek körében. *Orvosi Hetilap*, 166(19), 737–743.
8. <https://akjournals.com/view/journals/650/166/19/article-p737.xml>
9. Központi Statisztikai Hivatal (KSH). (2018). *Terhességmegszakítások*. <https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/pdf/terhessegmegsz16.pdf>
10. Központi Statisztikai Hivatal (KSH). (2024). 22.1.1.15. Házasságkötések, válások. https://www.ksh.hu/stadat_files/nep/hu/nep0015.html
11. KSH Népeségtudományi Kutatóintézet (2018). *Család*. <https://demografia.hu/hu/tudastar/fogalomtar/81-csalad>
12. Magyarország Alaptörvénye (2011. április 25.) <https://njt.hu/jogszabaly/2011-4301-02-00> (Letöltés: 2024. 12. 20.)
13. Magyarország Kormánya. (2021). A gyermekek szexuális nevelése kizárólag a szülők feladata. <https://kormany.hu/hirek/a-gyermekek-szexualis-nevelese-kizarolag-a-szulok-feladata>
14. Mihalik, N., Tamási, B., Bánvölgyi, A., Herczeg, L., Szlávik, J., Marschalkó, M. & Tóth, B. (2021). A HIV és venereás koinfekciók előfordulási gyakorisága az Országos STD Centrumban, a bőrgyógyász-venerológus feladatai. *Bőrgyógyászati és Venerológiai*

- Szemle*, 97(2), 77-81.
15. https://real-j.mtak.hu/25647/2/EPA04554_borgyogyaszati_es_venerologiai_szemle_2021_2.pdf
 16. NNGYK Járványügyi és Infekciókontroll Főosztály. (2023). *Bejelentett szexuális úton terjedő fertőző betegségek nemek szerint Magyarország*. https://antsz.hu/data/cms110647/osap STD_2023_honlapra.pdf
 17. Oktatási Hivatal (OH). Kerettantervek egyes iskolatípusra, pedagógiai szakaszra, tantárgyra, vagy sajátos köznevelési feladat teljesítéséhez, *Családi életre nevelés 1-4. évfolyam/ Családi életre nevelés 5-8. évfolyam/ Családi életre nevelés 9-12. évfolyam*. https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_7_melleklet
 18. Orosz-Karászi, Zs. & Rucska, A. (2024). Nehezített gyermekvállalás avagy a lombikprogram nehézségei. *Egészségtudományi Közlemények*, 14(1), 32–48.
 19. https://real.mtak.hu/211556/1/06_Orosz_3212.pdf
 20. Pilling, J., Ács, N., & Nyirády, P. (Eds.). (2022). *Szexuális Medicina: 2. A szexuális zavarok diagnosztikája és terápiája*, 2.1. Szexuális anamnéziszfelvétel. (pp. 35-42). Medicina Könyvkiadó Zrt.
 21. ISBN: 978 963 226 820 0
 22. Sedgh, G., Finer, L. B., Bankole, A., Eilers, M. A. & Singh, S. (2015). Adolescent pregnancy, birth, and abortion rates across countries: levels and recent trends. *Journal of Adolescent Health*, 56(2), 223–230.
 23. [https://www.jahonline.org/article/S1054-139X\(14\)00387-5/fulltext](https://www.jahonline.org/article/S1054-139X(14)00387-5/fulltext)
 24. Semsey, G. (2018). Szexuális nevelés az iskolában. *Iskolakultúra*, 28(12), 17-34. https://epa.oszk.hu/00000/00011/00219/pdf/EPA00011_iskolakultura_2018_12_017-034.pdf
 25. Simich, R. & Fábián, R. (2011). Fiatalok szexuális magatartása – I. rész 12. Veszélyeztetett korú diákok prevenció igényei és szükségletei. Iskola – egészségfejlesztés–szexedukáció. *Egészségfejlesztés*, 52(1-2), 12-15. <https://real-j.mtak.hu/24439/1/>